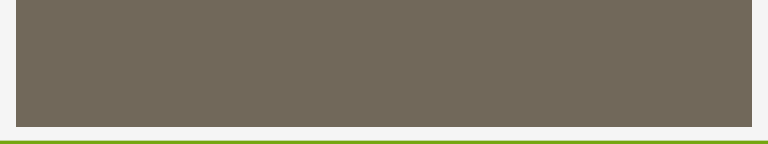


ЗАРУБІЖНИЙ
ДОСВІД

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
БЕЗПЕКИ
БАНКІВСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

Виконали студенти :
Москалюк Олександр
Луценко Артем
ФБ 12-2



Стабілізувати економічну ситуацію в Україні та створити ефективні механізми соціального захисту населення можливо лише за умови здійснення єдиної державної політики щодо забезпечення безпеки банківської діяльності, підкріпленої системою скоординованих заходів, адекватних внутрішнім та зовнішнім загрозам.

На сьогодні важливим фактором забезпечення безпеки банківської діяльності виступає ефективне міжнародне співробітництво органів регулювання та нагляду за банківською діяльністю. За цих умов актуальним питанням є врахування та адаптація зарубіжного досвіду щодо забезпечення безпеки банківської діяльності до вітчизняних умов, переймаючи з нього позитивні моменти та уникаючи – негативних.

Слід зазначити, що організаційна структура органів регулювання та нагляду за банківською діяльністю в різних країнах відрізняється. Використовуються наступні моделі організації банківського регулювання та нагляду:


- модель «двох вершин», яка передбачає здійснення регулювання та нагляду центральним банком держави разом з іншим державним органом (Франція, Італія, Німеччина, США, Японія);
- секторна модель – центральним банком держави (Україна, Російська Федерація, Великобританія, Греція, Іспанія, Португалія, Швейцарія);
- модель єдиного нагляду – мегарегулятором або органами нагляду відділеними від центрального банку (Польща, Австрія, Данія, Канада, Норвегія).

Наприкінці 2012 року голови держав і урядів 27 країн-членів Європейського Союзу ухвалили рішення про створення Європейського банківського союзу, яке набуває чинності з осені 2014 року, що знаменує собою поглиблення європейської фінансової інтеграції, революційну зміну архітектури європейської банківської системи, а також створення єдиного наглядового механізму.


В Україні діє секторна модель організації банківського регулювання та нагляду, яка передбачає здійснення регулювання та нагляду Національним банком України відповідно до законів України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність».

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про Національний банк України» Національний банк України виконує такі функції: здійснює банківське регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі; виступає кредитором останньої інстанції для банків і організовує систему рефінансування; встановлює для банків правила проведення банківських операцій, бухгалтерського обліку і звітності, захисту інформації, коштів та майна; організовує створення та методологічно забезпечує систему грошово-кредитної і банківської статистичної інформації та статистики платіжного балансу; регулює діяльність платіжних систем та систем розрахунків в Україні, визначає порядок і форми платежів, у тому числі між банками тощо.

Свої особливості мають й органи регулювання та нагляду за банківською діяльністю в США, де банківська система контролюється і регулюється Федеральним урядом та урядами штатів відповідно до законів «Про Федеральну резервну систему» та «Про банківську діяльність». В кожному штаті є один банківський контролер, а у Федеральному уряді функціонує Управління контролера державного обігу (основні функції: регулювання банківської діяльності, проведення ревізій в банківських установах), Федеральна корпорація страхування вкладів (основні функції: страхування депозитів юридичних та фізичних осіб в банках, контроль за діяльністю банків), Управління контролю ощадних кас країни.



Крім того, Рада директорів Федеральної Резервної Системи визначає правила роботи банківських холдингових компаній та іноземних банків у США. Банківський нагляд ґрунтується в основному на періодичних інспекційних перевірках, що проводяться інспекторами наглядових органів



До національних особливостей Японії, що визначають формування її поглядів на забезпечення безпеки банківської діяльності, належить, перш за все, гомогенність і закритість японського суспільства, зумовлені тривалим, майже трьохсотрічним (аж до середини XIX ст.) періодом її самоізоляції.

До складу банківської системи Японії входять: Міністерство фінансів (основна функція: регулювання діяльності всіх банківських установ в Японії), Банк Японії, комерційні банки, спеціалізовані банки обміну іноземної валюти, банки довгострокового кредиту, спеціалізовані фінансові установи для малого і середнього бізнесу, трастові банки, фінансові установи для сільського і лісового господарств та риболовства, урядові фінансові установи.

У країнах Європейського Союзу велика увага приділяється безвиїзному нагляду. Що стосується виїзного інспектування, то в деяких європейських країнах інспекційні перевірки банків делегуються зовнішнім аудиторам, що мають відповідні сертифікати. При цьому банківські наглядові органи визначають сферу, напрями проведення та методик аудиторських перевірок, форму та зміст аудиторських звітів, забезпечують ліцензування аудиторських організацій, що здійснюють аудит банків.

На сьогодні структура органів регулювання та нагляду за банківською діяльністю в країнах-членах Європейського Союзу відрізняється. Наприклад, в Італії статус органів регулювання та нагляду за банківською діяльністю та процедури їх здійснення визначено в Законі Італійської Республіки «Про банки» (1993 р.), в якому визначено, що окрім Центрального банку Італії, регулювання та нагляд за банківською діяльністю здійснює Міжміністерський комітет, який несе відповідальність за дотримання законності у сфері кредитної політики і за стан захисту ощадних банків.

У Польщі відповідно до законів «Про банки» і «Національний банк Польщі» регулювання та нагляд за банківською діяльністю здійснюється Комісією з банківського нагляду, до складу якої входять:

- Головуючий Комісії (Голова Національного банку Польщі),
- заступник Головуючого Комісії (Міністр фінансів або його делегований представник),
- представник Президента Польської Республіки,
- Голова Правління Гарантійного фонду банку,
- Головуючий Комісії Цінних паперів та Валютного обміну або його заступник,
- представник Міністерства фінансів,
- Генеральний інспектор банківського нагляду.

Основними функціями Комісії з банківського нагляду є: контроль за відповідністю банків їх статусу та нормативним актам, а також обов'язковим фінансовим стандартам; визначення принципів для проведення банківської діяльності, яка забезпечує безпеку фондів клієнтів у банку; надання власних пропозицій щодо організаційної структури банківського нагляду та встановлення процедури виконання такого нагляду; здійснення періодичних оцінок фінансового стану банків та їх подання на розгляд Ради, а також оцінка впливу монетарної, податкової та наглядової політики на розвиток банків.

У світовій банківській практиці також спостерігається тенденція до поступової уніфікації системи банківського регулювання та нагляду, яка пов'язана з діяльністю Міжнародного комітету з банківського нагляду (Базельського комітету), створеного у 1975 році. На сучасному етапі Базельський комітет є найбільш авторитетною організацією у світі щодо визначення політики в галузі банківського регулювання та нагляду, основними завданнями якого є впровадження високих та єдиних стандартів у цій сфері.

Таким чином, з метою удосконалення забезпечення безпеки банківської діяльності в Україні в умовах посилення зовнішніх загроз проаналізовано зарубіжний досвід організації банківського регулювання та нагляду. За останні роки в Європейському Союзі створено єдиний ринок банківських послуг, підвищилась роль центральних банків у сфері валютного контролю, посилився вплив спеціально створених автономних органів, що стало можливим на принципах: гармонізації банківського законодавства Європейського Союзу, єдиної банківської ліцензії, взаємовизнання національних систем пруденційного нагляду за банківською діяльністю.

Як свідчить вивчення зарубіжного досвіду в більшості розвинених країн спостерігається тенденція до уніфікації регулювання та нагляду за банківською діяльністю, елементи якого можуть бути впроваджені і в Україні. За таких умов перспективним напрямом подальших досліджень становитимуть механізми адаптації вітчизняного законодавства у банківській сфері до європейських норм та стандартів.

Дякуюємо за увагу !

Список використаних джерел :

1.Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні питання безпеки фінансової системи держави»

